

<<CodeList>> Losmasstype/JORDART

Kode	Kodenavn	Definisjon/Forklaring
	Kodeliste Losmasstype	kvartærgeologiske løsmasstyper (jordartstyper) Merknad: Nærmere forklaring til definisjoner og dannelsesmåte er å finne i heftet; Kvartærgeologisk kart over Norge, 1:1 mill., tema jordarter (Thoresen M, Norges geologiske undersøkelse, 1991) og i NGU intern-rapport 2001.018 (Bergstrøm m.fl.).
1	Løsmasser/berggrunn under vann, uspesifisert	Brukes for en avsetning der genetisk opprinnelse ikke er påvist, og det er heller ikke bestemt om sedimentet er av marin opprinnelse.
10	Morenemateriale, uspesifisert	Materiale plukket opp, transportert og avsatt av isbreer. Det er vanligvis dårlig sortert og kan inneholde alt fra leir til stein og blokk. Mektighet, morenetype og overflateform kan variere. Benyttes ved kartframstilling i svært små målestokker.
11	Morenemateriale, sammenhengende dekke, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av isbreer. Materialet er dårlig sortert, ofte kompakt og kan inneholde alle kornstørrelser, alt fra leir til stein og store blokker. Avsetningens tykkelse kan variere fra noen desimeter til mange titalls meter. Eventuelle fjellblotninger er markert som punktsymboler.
12	Morenemateriale, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Materiale transportert og avsatt av isbreer. Materialet er dårlig sortert, ofte kompakt og kan inneholde alle kornstørrelser, alt fra leir til stein og store blokker. Avsetningen er normalt usammenhengende med hyppige fjellblotninger. Den er sjelden mer enn 0.5 m tykk, men kan enkelte steder være mektigere.
13	Moreneleire	Morenemateriale med særlig høyt leir- og siltinnhold, oftest meget kompakt.
14	Avsmeltningsmorene (Ablasjonsmorene)	Løst lagret, delvis sortert morenemateriale. Forekommer ofte som tilfeldig orienterte hauger og rygger, dannet ved passiv isnedsmelting (dødis).
15	Randmorene/randmorenesone	Enkeltrygger eller større områder med morenemateriale som er avsatt langs en brefront. Materialet er usortert og kan inneholde alle kornstørrelser fra leir til stein og store blokker.
16	Drumlin	Strømlinjeformet løsmasserygg. Vanligvis utformet i morenemateriale, men kan også bestå av sorterte sedimenter. Hvis løsmasseavsetningen er akkumulert på lesiden av oppstikkende fjell, kan formen kalles knaus-og-hale. Ryggformen orientert parallelt med tidligere isbevegelsesretning.
17	Rogenmorene	Område med bølgende rygger av hovedsakelig morenemateriale, orientert på tvers av brebevegelsen.
20	Breelvavsetning (Glasifluvial avsetning)	Materiale transportert og avsatt av breelver. Sedimentet består av sorterte, ofte lagdelte avsetninger av forskjellig kornstørrelse fra fin sand til stein og blokk. Breelvavsetninger har ofte tydelige overflateformer som tørrlagte kanaler, terrasser og rygger. Mektigheten er ofte flere ti-talls meter.
21	Breelv- og elveavsetning	Materiale transportert og avsatt av elver eller breelver. Sedimentet består av sorterte lag av forskjellig kornstørrelse fra fin sand til grus og stein. Det er ikke skilt mellom breelv- og elveavsetninger. Brukes kun i spesielle tilfeller.
22	Ryggformet breelvavsetning (Esker)	Materiale transportert og avsatt av breelver. Sorterte og lagdelte sedimenter, vesentlig sand, grus og stein, avsatt i tunneler eller sprekker i isbreer. Der avsetningen er stor nok til å danne figur på kartet brukes løsmasstypen til å angi utbredelsen og linjesymbolet for esker til å angi ryggformer.
23	Haugformet breelvavsetning (Kame)	Område med hauger av breelvmateriale, opprinnelig avsatt i hulrom i en bre eller langs en brekant. Kan ha terrasseform hvis materialet ble avsatt langs en iskant. Der avsetningen er stor nok til å danne figur på kartet brukes løsmasstypen til å angi utbredelsen og punktsymbolet for kame til å angi haugformer.
30	Bresjø- eller brekammeravsetning (Glasilakustrin avsetning)	Sortert, ofte finkornet materiale avsatt i bresjø eller vannfylt brekammer, hvor tykkelsen er mer enn 0,5 m. Mektigheten kan være flere ti-talls meter.
31	Breelv- og bresjø-/brekammeravsetning (Glasifluvial og glasilakustrin avsetning)	Materiale avsatt av breelv eller i bredemte sjøer eller brekammer. Det er ikke skilt mellom breelv- og bresjø-/kammeravsetninger.
35	Innsjøavsetning (Lakustrin avsetning)	Sortert, ofte finkornet og organisk-rikt materiale avsatt i innsjø.
36	Bresjø-/brekammer og innsjøavsetning (Glasilakustrin og lakustrin avsetning)	Brukt der de to avsetningstypene bresjø-/brekammer og innsjøavsetning ikke separeres.
37	Strandavsetning innsjø og/eller bresjø	Avsetning av sortert og godt rundet materiale dannet ved bølgeaktivitet i strandsonen i innsjø eller bredemt sjø. Kornstørrelse varierer, men grus og stein er vanlig.
40	Hav- og fjordavsetning, uspesifisert	Finkornet, marin avsetning. Brukt for kart i små målestokker der avsetningen ikke er inndelt etter mektighet.
41	Hav- og fjordavsetning, sammenhengende dekke, stedvis med stor mektighet	Sammenhengende, finkornet marin avsetning med mektighet opp til mange ti-talls meter. Avsetningstypen kan også omfattes kredmasser fra kvikkleireskred, ofte angitt med tilleggsymbol.
42	Marin strandavsetning, sammenhengende dekke	Sammenhengende avsetning av strandvaskede, marine sedimenter, dannet av bølge- og strømkraft i strandsonen. Avsetningen danner ofte strandvoller. Materialet er ofte rundet og godt sortert. Kornstørrelsen varierer fra sand til blokk, men sand, grus og stein er vanligst. Strandavsetninger ligger som et forholdsvis tynt dekke over berggrunn eller andre sedimenter. Der avsetningen er stor nok til å danne figur på kartet brukes løsmasstypen til å angi utbredelsen og linjesymbolet for strandvoll til å angi ryggformer.
43	Hav-, fjord- og strandavsetning, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Område med ulike typer marine avsetninger. Tykkelsen på avsetningene er normalt mindre enn 0,5 m, men den kan helt lokalt være noe større. Kornstørrelser angis normalt ikke, men kan være alt fra leir til blokk.

44	Skjellsand (maringeologi)	Avsetning som i stor grad består av knuste skall av kalkutskillende organismer. Er en type av bioklastisk materiale. Kornstørrelse varierer fra nesten hele skall til sand. Det kan være ansamlet store mengder av skjellsand i umiddelbar nærhet av gode skjellvekstområder.
45	Marin gytje	Avsetning som består av finkornet materiale med høyt organisk innhold. Det organiske materialet er primærprodusert i saltvann.
50	Elve- og bekkeavsetning (Fluvial avsetning)	Materiale som er transportert og avsatt av elver og bekker. Sortert sand og grus dominerer og partiklene er ofte godt rundet. Avsetningene kan ha meget varierende mektigheter. Typiske overflateformer er elvesletter, terrasser og vifter.
51	Elveavsetning, sammenhengende dekke	Materiale som er transportert og avsatt av elver og bekker. De mest typiske formene er elvesletter, terrasser og vifter. Sand og grus dominerer, og materialet er sortert og rundet. Brukes kun i spesielle tilfeller.
52	Elve- og bekkeavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale som er transportert og avsatt av elver og bekker. Sortert sand og grus dominerer og partiklene er ofte godt rundet. Tykkelsen på avsetningene er normalt mindre enn 0,5 m, men den kan helt lokalt være noe større.
53	Flomavsetning bresjøtapping (uspesifisert)	Brukes for spesielle sedimenter avsatt ved plutselig uttapping av bresjøer.
54	Flomavsetning fra bresjøtapping, sammenhengende	Materiale transportert og avsatt av vann ved katastrofal tapping av bresjø.
55	Flomavsetning fra bresjøtapping, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Materiale transportert og avsatt av vann ved katastrofal tapping av bresjø. Tykkelse mindre enn 0,5 m.
56	Flomavsetning	Materiale som er transportert og avsatt fra elver og bekker ved unormalt høy vannføring. I flate områder (elvesletter) vil avsetningen være finkornet (silt og sand), mens i brattere vassdrag vil relativt grovt materiale bli avsatt i vifteform der terrenget flater ut.
57	Flomavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale som er transportert og avsatt fra elver og bekker ved unormalt høy vannføring. I flate områder (elvesletter) vil avsetningen være finkornet (silt og sand), mens i brattere vassdrag vil relativt grovt materiale bli avsatt i vifteform der terrenget flater ut.
60	Vindavsetning (Eolisk avsetning)	Godt sortert sand og grov silt, transportert og avsatt av vind. Ofte kalt flygesand.
70	Forvittringsmateriale, ikke inndelt etter mektighet	Løsmasser dannet på stedet ved fysisk eller kjemisk nedbryting av berggrunnen. Gradvis overgang til underliggende fast fjell. Brukes når en ikke skiller mellom sammenhengende og usammenhengende dekke av denne avsetningstypen.
71	Forvittringsmateriale	Usorterte løsmasser av varierende kornstørrelse. Materialet er dannet på stedet ved fysisk eller kjemisk nedbryting av berggrunnen. Gradvis overgang til underliggende fast fjell. Tykkelsen er mer enn 0,5 m.
72	Forvittringsmateriale, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Usorterte løsmasser av varierende kornstørrelse. Materialet er dannet på stedet ved fysisk eller kjemisk nedbryting av berggrunnen. Gradvis overgang til underliggende fast fjell.
73	Forvittringsmateriale, stein- og blokkrikt (blokkhav)	Blokkrike avsetninger, ofte kalt blokkhav. Mest vanlig i høyfjellsområder. Dannet på stedet, primært ved frostforvitring av berggrunnen over lange tidsrom. Materialet er mer finkornet under overflaten.
80	Skredmateriale, ikke inndelt etter mektighet	Avsetninger dannet ved steinsprang, fjellskred, snø- eller løsmasseskred fra bratte dalsider. Uspesifisert tykkelse.
81	Skredmateriale, sammenhengende dekke	Avsetninger dannet ved steinsprang, fjellskred, snøskred eller løsmasseskred fra bratte dalsider. Materialet kan inneholde alle kornstørrelser og ha varierende sorteringsgrad. Punktsymbol viser dominerende skredtype.
82	Skredmateriale, usammenhengende eller tynt dekke	Avsetninger dannet ved steinsprang, fjellskred, snø- og løsmasseskred fra bratte dalsider. Materialet kan inneholde alle kornstørrelser og ha varierende sorteringsgrad. Punktsymbol viser dominerende skredtype.
88	Steinbreavsetning	Tungeformet masse av usortert materiale som inneholder, eller har inneholdt is og derfor er, eller har vært i bevegelse. Bevegelsen skyldes intern deformasjon av isen under påvirkning av tyngdekraften. Avsetningstypen dannes under permafrostforhold. De fleste steinbreer i Norge er i dag inaktive uten bevegelse.
90	Torv og myr	Organisk materiale dannet av ikke nedbrutte planterester, akkumulert gjennom perioden etter siste istid. Det skiller ikke mellom ulike torvtyper.
100	Tynt dekke av organisk materiale over berggrunn	Område med tynt dekke av bakkevegetasjon og delvis nedbrutte planterester, som ligger direkte på berggrunn. Fjellblotninger opptrer hyppig innen slike områder.
101	Usammenhengende eller tynt løsmassedekke over berggrunnen, flere løsmassetyper, uspesifisert	Forskjellige sedimenter som danner et tynt eller usammenhengende dekke over berggrunnen. Denne betegnelsen brukes bare i spesielle tilfeller når en ikke velger å skille mellom ulike typer av løsmasser.
102	Sammenhengende løsmassedekke av flere jordarter	Vanligvis skredmateriale med morenemateriale, forvittringsmateriale, torv og humus sterkt blanda ved skråningsprosesser. Brukes kun i spesielle tilfeller der det er meget vanskelig å skille mellom opprinnelige løsmassetyper.
110	Bart fjell/fjell med tynt torvdekke, uspesifisert	Brukes når en ikke velger å skille mellom bart fjell og humusdekke eller tynt torvdekke over berggrunnen.
120	Fyllmasse (antropogent materiale)	Løsmasser som i hovedsak er transportert og avsatt av mennesker. Løsmassetypen finnes ofte i områder med nyere bygningsmasse og ved store veganlegg.
121	Steintipp	Masser av sprengt fjell, transportert og avsatt av mennesker. Ofte knyttet til gruvedrift.
122	Menneskepåvirket materiale, ikke nærmere spesifisert	Dominerende stedegne masser, omarbeidet i overflaten slik at opprinnelig løsmassetype ikke er gjenkjennelig.
130	Bart fjell	Fjelloverflate uten løsmassedekke.
140	Bart fjell/fjell med usammenhengende eller	Brukes på oversiktskart der bart fjell slås sammen med alle typer tynt eller usammenhengende løsmassedekke.

	tynt løsmassedekke	
150	Harde sedimenter eller sedimentære bergarter (maringeologi)	Blotning av konsoliderte sedimenter eller sedimentære bergarter på havbunnen
200	Marin suspensjonsavsetning (maringeologi)	Finkornete (leire, silt) sedimenter transportert og avsatt fra suspensjon. Draperer vanligvis underliggende sedimenter eller fjell og er oftest lagdelt.
201	Marin bunnstrømvsetning (maringeologi)	Sedimenter som består av sand og grus transportert og avsatt fra bunnstrømmer. Dekker bunnen av undersjøiske kanaler laget av bunnstrømmer. Har ofte kryss-sjiktet og lentikulær- sjiktet indre struktur.
202	Glasimarin avsetning (maringeologi)	Hovedsakelig finkornete suspensjonsavsetninger (silt, leire) avsatt i nærhet av is/isbreer. Kan være påvirket av bunnstrømmer og utjevner topografien mer enn draperer. Forekommer i mektige lag i områder på kontinentalhyllen langs kysten og i fjorder
203	Iskontaktavsetning (maringeologi)	Sedimenter avsatt i kontakt med is. Kan være morene, glasifluvialt materiale, eller en blanding av glasialt avsatte sedimenter. Kornstørrelsen veksler mellom leire og grus alt etter hvilke prosesser som virket.
204	Utvaskingslag (maringeologi)	Sedimenter bestående av sand, grus og bergartsfragmenter etter at finstoffet er vasket vekk av bølger og strøm. Danner et dekkende lag over morene eller andre jordarter med stor variasjon i kornstørrelser.
205	Glasifluvial deltaavsetning (maringeologi)	Sedimenter transportert av breelver og avsatt i hav, bresjø eller innsjø.
206	Fluvial deltaavsetning (maringeologi)	Sedimenter avsatt ved utløpet av en elv i en fjord, innsjø eller i havet. Kornstørrelsen er ofte i sandfraksjonen nær elveutløpet og mer finkornet på dypere vann. Har typisk skråling med helling i strømetningen.
207	Tidevannsavsetning (maringeologi)	Avsetning dannet i kystnære områder ved tidevannstransport. Sedimentene er sandige til leirholdige med typiske strukturer som sanddyner, rifler, kryss-sjiktning, mikro-kryss-sjiktning, flasersjiktning og lentikulær sjiktning.
208	Estuarin avsetning (maringeologi)	Et sediment avsatt i brakkvann i et estuarie. Sedimentet er karakterisert av finkornet materiale (silt, leire) av marin og fluvial opprinnelse blandet med en høy andel rester av terrestrisk organisk materiale.
209	Levé avsetning (maringeologi)	Avsetning dannet som en forhøyning av sedimenter langs en eller begge sidene av en undersjøisk kanal (kløft, viftedal eller dyphavskanal). Avsetningen kan ha varierende kornstørrelse, fra finkornet (leir) til nokså grovt materiale (sand).
210	Grunnmarin avsetning (maringeologi)	Sedimenter avsatt i turbulent grunt marint miljø der det fineste materialet er vasket ut og transportert til dypere vann av strømmer og bølger. Består av sand, grus og stein. I områder med mye sand kan sandbølger bygges med en karakteristisk kryss-sjiktning og skråling.
211	Konturittavsetning (maringeologi)	Klastiske sedimenter transportert og avsatt av kontur-strømmer langs eggakanten. Består av fint, velsortert materiale (silt og leir). Avsetningene har vanligvis horisontal- eller kryss-sjiktning og normal- eller omvendt gradering.
212	Turbitittavsetning (maringeologi)	Avsetninger dannet ved sedimenttransport og utfelling fra en turbidittstrøm. Består av materiale i kornstørrelse fra leire til sand og er ofte karakterisert ved normalgradert lagning og moderat til dårlig sortering. Finnes oftest ved foten av skråninger med stor mektighet av løse sedimenter (for eksempel langs kontinentalskråningen).
213	Debrisstrømvsetning (maringeologi)	Avsetning fra en flytende masse av stein, jord og slam. Den består av usortert materiale der mer enn halvparten av partiklene er større enn sandstørrelse.
214	Undersjøisk vifteavsetning (maringeologi)	En konisk eller vifteformet avsetning beliggende ved munningen av en undersjøisk kløft. Består for det meste av fine sedimenter (leire, silt). Viften har en finlaget indre struktur med en svak helling av lagene mot dyphavet.
215	Kanalsavsetning (maringeologi)	Sedimenter avsatt i en kanal. Avsetningene vil vanligvis bestå av relativt grove sedimenter (sand, grus).
216	Dypmarin avsetning (maringeologi)	Samlebetegnelse på dyphavssedimenter. Kan være både konturittisk, hemipelagisk, eupelagisk osv. Dette er fine sedimenter bunnfelt utenfor kontinentalmarginen. Består i stor grad av leire og rester av pelagiske organismer.
217	Bioklastisk avsetning (maringeologi)	Sediment som for en stor del består av små partikler av biologisk opprinnelse (skjell, korall). Kornstørrelsen kan variere fra sand til hele skjell eller korallkolonier. Forekommer i begrensede områder der vekstforholdene har vært optimale over lengre tid og mengden av annet klastisk materiale liten.
218	Vulkanosedimentær avsetning (maringeologi)	Avsetning som består av materiale av vulkansk opprinnelse. Alt etter kornstørrelse kan sedimentene deles inn i vulkansk aske, lapilli (2-64 mm) og breksje (>64mm).
219	Lagdelt sediment (>1 m) over debrisstrøm (maringeologi)	Lagdelt sediment (>1m) over debrisstrømvsetning.
220	Karbonatskorpe (maringeologi)	Forekomster av karbonatsementerte sedimenter som danner opp til flere desimeter tykke skorper på havbunnen
240	Skredmateriale, dekket av yngre sedimenter (maringeologi)	Skredmateriale, dekket av yngre sedimenter
241	Skredmateriale, delvis dekket av yngre sedimenter (maringeologi)	Skredmateriale, delvis dekket av yngre sedimenter
242	Skredmateriale og hemipelagiske avsetninger (maringeologi)	Veksling mellom skredavsetninger og hemipelagiske avsetninger. Hemipelagiske avsetninger består stort sett av finkornet materiale, delvis produsert i vannmassene lokalt, og delvis tilført utenifra.
250	Uspesifisert marin avsetning (maringeologi)	Marin avsetning med ukjent opprinnelse
301	Jord- og flomskredavsetning	Materiale transportert og avsatt av løsmasseskred (ikke leirskred). Avsetningene danner gjerne rygger, lober eller vifteformer.
302	Jord- og flomskredavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av løsmasseskred (ikke leirskred). Avsetningene danner gjerne rygger, lober eller vifteformer.
303	Leirskredavsetning, stedvis med stor mektighet	Avsetning som dannes når leirholdige sedimenter løsner og glir ut.
304	Leirskredavsetning, usammenhengende eller	Avsetning som dannes når leirholdige sedimenter løsner og glir ut.

	tynt dekke over berggrunnen	
305	Fjellskredavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av fjellskred. Fjellskred har stort volum og svært lang utløpslengde og avsetningen har derfor typisk stor utstrekning. Avsetningens overflate er ofte dominert av kantete blokker.
306	Fjellskredavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av fjellskred. Fjellskred har stort volum og svært lang utløpslengde og avsetningen har derfor typisk stor utstrekning. Avsetningens overflate er ofte dominert av kantete blokker.
307	Steinsprangavsetning, stedvis med stor mektighet	Avsetning bestående av usortert materiale nedenfor en bratt kant i fast fjell, hvor stein og blokk over tid har løsnet og falt ned til skråningsfoten. Materialet varierer i kornstørrelse fra sand til blokk, med generelt økende kornstørrelse med lengre avstand fra løsneområdet.
308	Steinsprangavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Avsetning bestående av usortert materiale nedenfor en bratt kant i fast fjell, hvor stein og blokk over tid har løsnet og falt ned til skråningsfoten. Materialet varierer i kornstørrelse fra sand til blokk, med generelt økende kornstørrelse med lengre avstand fra løsneområdet.
309	Snøskredavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av snøskred. Kan omfatte alle kornstørrelser og er usortert. Gjentatt snøskredaktivitet over tid kan bygge store vifteformete avsetninger.
310	Snøskredavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av snøskred. Kan omfatte alle kornstørrelser og er usortert.
311	Steinskredavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av steinskred. Steinskred har mindre volum og kortere utløpslengde enn fjellskred, men består hovedsakelig av større blokker enn nærliggende steinsprangavsetninger. Avsetningens overflate er ofte dominert av kantete blokker.
312	Steinskredavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av steinskred. Steinskred har mindre volum og kortere utløpslengde enn fjellskred, men består hovedsakelig av større blokker enn nærliggende steinsprangavsetninger. Avsetningens overflate er ofte dominert av kantete blokker.
313	Snø- og jordskredavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av snøskred og jordskred. Begge prosessene er aktive ulike tider på året. Materialet omfatter alle kornstørrelser og er usortert. Gjentatt skredaktivitet over tid kan bygge store vifteformete avsetninger.
314	Snø- og jordskredavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av snøskred og jordskred. Begge prosessene er aktive ulike tider på året. Materialet omfatter alle kornstørrelser og er usortert.
315	Jordskred- og steinsprangavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av jordskred og steinsprang. Sorteringsgraden er varierende i avsetningen. Gjentatt skredaktivitet over tid kan danne tykke avsetninger.
316	Jordskred- og steinsprangavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av jordskred og steinsprang. Sorteringsgraden er varierende i avsetningen.
317	Snø- og steinsprangavsetning, stedvis med stor mektighet	Materiale transportert og avsatt av snøskred og steinsprang. Sorteringsgraden er varierende i avsetningen. Gjentatt skredaktivitet over tid kan danne tykke avsetninger.
318	Snø- og steinsprangavsetning, usammenhengende eller tynt dekke	Materiale transportert og avsatt av snøskred og steinsprang. Sorteringsgraden er varierende i avsetningen.
320	Sigejord med høyt organisk innhold	Sterkt frostpåvirket blandingsmateriale som beveger seg sakte nedover en slak skråning. Materialet har opprinnelse i en eller flere finstoffholdige løsmassetyper, ofte morene.
321	Steinrikt, sigende skråningsmateriale	Grovkornet, frostpåvirket blandingsmateriale som beveger seg sakte nedover en skråning. Materialet har opprinnelse i forvitret fjell eller skredmateriale.